

Ankestyrelsens principmeddelelse 25-22 om merudgifter - udmåling - bolig - håndsregninger

Principmeddelelsen samler offentliggjort praksis om udmåling af merudgifter til bolig mv.

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af principmeddelelserne C-37-04, C-15-05, C-53-05, C-9-07, C-19-07, C-34-07, 130-10, 84-13, 122-13, 110-15 og 28-16.

Principmeddelelsen indeholder ikke noget nyt. Meddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt, og som fortsat gælder på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Principmeddelelsen handler om udmåling af merudgifter til bolig, herunder håndsregninger ved vedligeholdelse m.v.

Grundlæggende betingelser for udmåling

Kommunen skal efter serviceloven dække nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne (handicap).

Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven.

Merudgiften skal være nødvendig for, at borgeren kan leve en almindelig tilværelse. Behovet vurderes i forhold til ikke-handicappede på samme alder og i samme livssituation.

Borgeren skal selv afholde udgifter, som andre borgere uden et handicap på samme alder og i samme livssituation har.

Udgifter til husleje

Forhøjet husleje som følge af nedsat funktionsevne kan dækkes som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse.

Behovet for merudgifter vurderes i forhold til andre på samme alder og i samme livssituation, som ikke har en funktionsnedsættelse.

Flytning begrundet i den nedsatte funktionsevne

Sag nr. 1 fastslår, at når borgeren er nødt til at flytte fra sin bolig til en dyrere bolig på grund af en nedsat funktionsevne, skal der ved beregningen af merudgifter til husleje tages udgangspunkt i, hvad andre personer uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation har af udgifter til husleje. Beregningen af merudgifterne til husleje skal ikke tage udgangspunkt i de huslejeudgifter, som borgeren havde, før borgeren blev nødt til at flytte som følge af sin funktionsnedsættelse.

Alder, beskæftigelse, uddannelse og lokalt prisniveau er elementer, der skal inddrages. Kommunen skal tage udgangspunkt i det lokale prisniveau det sted, hvor borgeren boede, før borgeren fik behov for at flytte som følge af sin nedsatte funktionsevne. Kommunen skal sammenholde dette med de udgifter, som borgeren nu har til husleje på grund af sin nedsatte funktionsevne.

Det er kun udgifter til husleje, som ligger ud over det beløb, som andre personer uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation har, som kan dækkes som merudgifter. Det er endvidere alene de forhøjede udgifter til husleje, som skyldes den nedsatte funktionsevne, som kan bevilges som en merudgift.

Flytning som ikke er begrundet i den nedsatte funktionsevne
Når borgeren ville være flyttet fra sin tidligere bolig uanset sin nedsatte funktionsevne, f.eks. når en ung person flytter hjemmefra, kan der alene bevilges merudgifter til husleje, hvis det på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt for borgeren at bosætte sig i en bolig, hvor huslejen er dyrere, end hvad andre på samme alder og i samme livssituation uden funktionsnedsættelse betaler.

Alder, beskæftigelse, uddannelse og lokalt prisniveau er elementer, der skal inddrages. Kommunen skal tage udgangspunkt i forholdene det sted, hvor borgeren bosætter sig.

Hvis en kommune vil nedsætte en løbende ydelse til merudgifter, i dette tilfælde til husleje, skal den give en fyldestgørende begrundelse for det. Kommunen skal beskrive, hvilke elementer der er lagt vægt på i afgørelsen.

Sag nr. 2 fastslår, at henvisning til en specifik alder ikke alene kan være begrundelse for at ændre væsentligt på merudgiftsydelsen. Kommunen skal beskrive, hvilken betydning alderen har for borgerens merudgiftsniveau.

Boligstøtte

Sag nr. 1 fastslår, at det forhold, at der i reglerne om individuel boligstøtte er særlige regler for beregning af boligstøtte, når borgeren er visiteret til en bolig efter almenboligloven, ikke gør udtømmende op med sådanne personers ret til at modtage tilskud til forhøjede udgifter til husleje.

Leje af sommerhus

Forhøjet leje af sommerhus kan også dækkes som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse, hvis udgiften i øvrigt opfylder betingelserne. Ved forhøjet lejeudgift som følge af udgifter til hjælpere, skal kommunen være opmærksom på, om udgiften kan dækkes efter andre bestemmelser i serviceloven eller efter anden lovgivning.

I sag nr. 3 fandt Ankestyrelsen, at forskellen på gennemsnitsprisen på et lejet sommerhus til fire personer og prisen på et lejet sommerhus til seks personer skulle indgå i beregningen af merudgifter til en person med en funktionsnedsættelse. Et sommerhus til seks personer var nødvendigt for at kunne huse to hjælpere.

Ankestyrelsen fandt også, at merudgiften skulle beregnes som forskellen mellem prisen på et almindeligt sommerhus til fire personer, som andre på samme alder og i samme livssituation, men uden en funktionsnedsættelse ville have lejet og et egnet sommerhus til seks personer, som borgeren med en funktionsnedsættelse havde behov for. Ankestyrelsen lagde herved til grund, at borgeren havde oplyst, at han ikke ville have lejet et så stort hus, hvis han ikke skulle have to hjælpere indkvarteret i huset, og at han normalt ville leje huse med fire sovepladser.

Ankestyrelsen fandt, at prisen på et almindeligt sommerhus kunne fastsættes som en gennemsnitspris for sommerhuse i den pågældende periode på det pågældende sted.

Udgifter til ekstra varme

Udgifter til ekstra varme i borgers bolig kan dækkes som merudgift, hvis de øvrige betingelser er opfyldt.

I sag nr. 4 fandt Ankestyrelsen, at udgifter til ekstra varme i de rum, ansøger brugte til toilette og af- og påklædning, kunne dækkes som nødvendig merudgift. Ansøger var ikke berettiget til at få dækket udgifter til ekstra varme i den øvrige bolig som en nødvendig merudgift.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger på grund af sin nedsatte funktionsevne brugte betydeligt længere tid dagligt på toilettet samt af- og påklædning end personer uden muskellidelse. Ansøger opholdt sig derfor betydeligt længere tid helt eller delvist afklædt i disse rum. Ankestyrelsen lagde derudover vægt på, at behovet var spredt ud over hele dagen, og der var derfor brug for konstant højere varme i disse rum. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at der ikke var sandsynliggjort en sammenhæng mellem ansøgers funktionsnedsættelse i form af muskelsvind og et behov for generelt øget rumtemperatur i hele boligen.

I sag nr. 5 fandt Ankestyrelsen, at udgifter til ekstra varme i sommerhus, som blev benyttet til ferier, ikke skulle indgå i beregningen af merudgiftsydelsen til en kvinde med en stærkt nedsat funktionsevne. De ekstra varmeudgifter i sommerhuset fandtes ikke primært at skyldes kvindens behov for ekstra varme som følge af hendes funktionsnedsættelse.

Flytning og beboerindskud

Subsidiaritet

Serviceovens bestemmelse om dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse er subsidiær i forhold til anden lovgivning.

I sag nr. 6 fandt Ankestyrelsen dog, at aktivlovens regler om henholdsvis enkeltudgifter og flytning er subsidiære i forhold til serviceovens regler om nødvendige merudgifter til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

I sag nr. 7 fandt Ankestyrelsen, at beboerindskud kan dækkes som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse, hvis indskuddet skyldes den nedsatte funktionsevne, og indskuddet ikke kan dækkes efter anden lovgivning, fx boligstøtteleven.

Hvis der efter lov om boligstøtte kan bevilges et lån, der er rente- og afdragsfrit i fem år, kan beboerindskuddet ikke bevilges som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse. Ved låneoptagelsen er der ingen aktuel merudgift.

Vedligeholdelsesudgifter og håndsørækninger

Udgifter til håndsørækninger kan være nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, hvis de opfylder de øvrige betingelser.

De udgifter til håndsørækninger, som andre borgere uden nedsat funktionsevne på samme alder og i samme livssituation også har, kan ikke dækkes som merudgifter.

Håndsørækninger

Kommunen skal udmåle merudgifter med udgangspunkt i, at borgeren skal kunne leve som andre borgere på samme alder og i samme livssituation uden funktionsnedsættelse. Dette gælder også, når borgeren flytter til en ny bolig og i den forbindelse søger om merudgifter til håndsørækninger.

I sag nr. 8 fandt Ankestyrelsen, at kommunen ikke kan afvise at dække nødvendige merudgifter til håndsørækninger alene med den begrundelse, at borgeren ikke havde udgiften før flytningen, eller at borgeren allerede vidste, at borgeren ikke selv kunne varetage opgaven ved indflytning i en ny bolig. Udgiften skal være en følge af borgerens nedsatte funktionsevne og ikke af boligens stand.

Det er borgeren, der skal sandsynliggøre sin merudgift. Kommunen fastlægger et overslag over de sandsynliggjorte merudgifter.

Kommunen kan henvise til det beløb, som borgeren har oplyst, i det omfang kommunen vurderer, at dette beløb er udtryk for de nødvendige merudgifter til håndsørækninger.

Beløbsniveauet i forhold til håndsækninger, som f.eks. havearbejde eller snerydning, kan også fastlægges ved, at kommunen indhenter priser fra leverandører af hjemmeservice, servicefirmaer eller andre aktører, der kan varetage de nødvendige håndsækninger.

Kommunen kan henvise til en konkret timesats for almindelige lønninger på området for de bevilgede håndsækninger, hvis der er en leverandør, der kan udføre hjælpen til timesatsen.

Serviceniveau

I sag nr. 8 fandt Ankestyrelsen også, at kommunen inden for lovens rammer kan træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer. Dette gælder også ved merudgifter. Et serviceniveau på merudgiftsområdet kan fx foreligge i form af et prisniveau, der fastlægger, hvilket beløb borgeren kan få udbetalt til konkrete opgaver til forskellige håndsækninger.

Ved ansøgninger om dækning af merudgifter til håndsækninger, skal kommunen oplyse sagen i forhold til, hvilke nødvendige merudgifter borgeren har til håndsækninger. Kommunen kan ikke forudsætte, at det fastsatte prisniveau i serviceniveauet dækker borgerens merudgifter til konkrete hjælpeopgaver, når borgeren oplyser, at merudgiften er større end bevilget efter serviceniveauet. Kommunen må da undersøge, hvilke konkrete merudgifter borgeren har, og sikre sig, at borgeren bliver kompenseret for sine nødvendige merudgifter til fx håndsækninger.

Et eventuelt serviceniveau skal derfor fraviges, hvis borgerens behov efter en konkret og individuel vurdering nødvendiggør det. Dette vil være tilfældet, hvis borgeren oplyser ikke at kunne få udført håndsækningen til det fastsatte prisniveau, og kommunen samtidigt ikke konkret kan pege på en løsning af borgerens behov til det fastsatte prisniveau.

I sag nr. 9 fandt Ankestyrelsen, at en ansøger, der led af muskelsvind, og som modtog højeste førtidspension og plejetillæg, og som havde hjælp hele døgnet, idet hun havde fem hjælpere ansat til personlig pleje, efter en konkret vurdering var berettiget til dækning af nødvendige merudgifter til udgifter til arbejds løn til malerarbejde i sin lejlighed og til reparationer i forbindelse med dette arbejde. Der var ud fra det oplyste tale om en nødvendig renovering af ansøgerens lejlighed, og ansøgeren ville ikke selv kunne udføre arbejdet. Hun var alene og havde således ikke en ægtefælle eller samlever, der kunne påtage sig arbejdet. Der var desuden ikke en vedligeholdelseskonto for lejligheden, hvoraf udgiften ville kunne afholdes.

I sag nr. 10 fandt Ankestyrelsen, at udgifter til gennemgribende istandsættelse og maling af nyindkøbt hus samt anlæg af have ikke kunne anses som nødvendige merudgifter ved den daglige livførelse, da restaureringen ikke var en følge af ansøgers nedsatte funktionsevne.

I sag nr. 5 fandt Ankestyrelsen, at udgifter til vedligeholdelse af et sommerhus, som blev benyttet til ferier, ikke skulle indgå i beregningen af merudgiftsydelsen til en kvinde med en stærkt nedsat funktionsevne. Vedligeholdelsesudgiften fandtes ikke at være en nødvendig merudgift i lovens forstand, idet det ud fra beskrivelsen af kvindens samlede situation ikke var nødvendigt for hende at have et sommerhus.

Subsidiaritetsprincippet

Ved dækning af udgifter til håndsækninger som merudgifter skal kommunen vurdere, om håndsækningen er omfattet af andre bestemmelser i serviceloven. Hvis håndsækningen er dækket af andre bestemmelser i serviceloven, kan udgiften ikke dækkes som en nødvendig merudgift.

I sag nr. 11 fandt Ankestyrelsen, at nogle af de ansøgte merudgifter var dækket af borgerens hjælpeordning. En mand med en stærkt nedsat funktionsevne, der havde fået bevilget en hjælpeordning efter serviceloven, havde ansat en hjælper ca. et halvt år efter bevillingen. Han havde søgt om hjælp til dækning af udgifter til både mindre og større håndsækninger i denne periode efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, ligesom han forud for bevillingen af hjælpeordningen havde søgt om hjælp til håndsækninger efter merudgiftsbestemmelsen.

Mandens hjælpeordning fandtes alene at dække mindre håndsækninger såsom praktisk hjælp til almindelig rengøring, hjælp til indkøb og indpakning af gaver, hjælp til ledsagelse m.v. Derimod fandtes ordningen ikke at omfatte større håndsækninger som snerydning, havearbejde, malerarbejde, vinduespudding m.v.

Der er ikke hjemmel i servicelovens bestemmelse om hjælpeordning eller i bestemmelsen om merudgiftsydelse til at afholde udgifter til håndsækninger omfattet af hjælpeordningen i perioden fra bevilling af hjælpeordning til dens iværksættelse.

De udgifter til håndsækninger, der ikke var omfattet af hjælpeordningen, kunne dækkes efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, hvis betingelserne i øvrigt var opfyldt. Hjælpen skulle i så fald ydes med tilbagevirkende kraft fra ansøgningstidspunktet.

Baggrund for at offentliggøre denne principmeddelelse:

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af de tidligere C-37-04, C-15-05, C-53-05, C-9-07, C-19-07, C-34-07, 130-10, 84-13, 122-13, 110-15 og 28-16.

Principmeddelelsen indeholder ikke noget nyt. Meddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt, og som fortsat gælder på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Sammenskrivningen er sket for at gøre det mere overskueligt for kommunerne at finde det, de har behov for.

Gældende regler

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 170 af 24. januar 2022.

-§ 100, stk. 1, om nødvendige merudgifter.

Bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse (merudgiftsbekendtgørelsen) nr. 931 af 19. juni 2020.

-§ 1, stk. 1, sidste pkt., om, at det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

-§ 5, stk. 1 og 2, om nødvendige merudgifter, som er en følge af den nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne hos den person, der ansøger, og at behovet vurderes i forhold til personer uden handicap på samme alder og i samme livssituation.

-§ 6, stk. 1, om udmålingen af tilskuddet.

-§ 11, stk. 1 og 2, om samspillet med andre ordninger og udgifter der dækkes af Sygeforsikringen Danmark

Praksis

Gældende:

Følgende principmeddelelser gælder stadig:

75-16: De praktiske opgaver i hjemmet, der falder ind under bestemmelsen i serviceloven om praktisk hjælp, er de tilbagevendende huslige pligter, der normalt udføres i forbindelse med bevarelsen af hjemmet. Det er fx rengøring, tøjvask, indkøb, oprydning i hjemmet og praktisk hjælp til husstandens børn. Praktisk hjælp eller støtte til praktiske opgaver i hjemmet omfatter også hjælp til fx indkøb eller hjælp til at hente og bringe børn fra børnehaven. Det er derfor ikke den fysiske afgrænsning af hjemmet, der er afgørende for vurderingen af, om der er tale om en praktisk opgave, der ligger i hjemmet. Der skal være en naturlig sammenhæng mellem udførelsen af de praktiske opgaver i hjemmet og uden for hjemmet.

Ved en ansøgning om hjælp til praktiske opgaver i hjemmet, skal kommunen tage stilling til, om hjælpen kan ydes efter bestemmelsen om praktisk hjælp, selvom borgeren søger om hjælpen som et tilskud til håndsækninger efter merudgiftsbestemmelsen i serviceloven.

Servicelovens regler om dækning af merudgifter kan ikke anvendes, når borgeren søger om hjælp, der er omfattet af specialbestemmelserne i serviceloven. Det skyldes, at reglerne om merudgifter er subsidiaire i forhold til anden lovgivning og andre bestemmelser i den sociale lovgivning. Hvis udgifterne kan dækkes af andre bestemmelser i eller uden for den sociale lovgivning, finder reglerne om merudgifter ikke anvendelse.

Det betyder, at når hjælp til at bringe og hente børn og rengøring som ydelser forudsættes bevilget efter reglerne om praktisk hjælp, kan reglerne om merudgifter ikke anvendes. Det gælder, selvom betingelserne for hjælp efter reglerne om praktisk hjælp i det konkrete tilfælde ikke er opfyldt.

Kasserede:

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af følgende tidligere principmeddelelser, som herefter ikke længere gælder (historiske). Praksis er indarbejdet i denne meddelelse.

C-37-04: Udgifter til ekstra varme i sommerhus og vedligeholdelse af sommerhus, som blev benyttet til ferier, skulle ikke indgå i beregningen af merudgiftsydelsen til en stærkt handicappet kvinde. De ekstra varmeudgifter i sommerhuset fandtes således ikke primært at skyldes kvindens behov for ekstra varme som følge af hendes funktionsnedsættelse. Videre fandtes vedligeholdelsesudgiften ikke at være en nødvendig merudgift i lovens forstand, idet det ud fra beskrivelsen af kvindens samlede situation ikke var nødvendigt for hende at have et sommerhus.

C-15-05: En ansøger, der led af muskelsvind og som modtog højeste førtidspension og plejetillæg, og som havde hjælp hele døgnet, idet hun havde 5 hjælpere ansat til personlig pleje, var efter en konkret vurdering berettiget til dækning af nødvendige merudgifter til udgifter til arbejds løn til malerarbejde i sin lejlighed og til reparationer i forbindelse med dette arbejde. Der var ud fra det oplyste tale om en nødvendig renovering af ansøgerens lejlighed, og ansøgeren ville ikke selv kunne udføre arbejdet. Hun var alene og havde således ikke en ægtefælle eller samlever, der kunne påtage sig arbejdet. Der var desuden ikke en vedligeholdelseskonto for lejligheden, hvoraf udgiften ville kunne afholdes.

C-53-05: Ankestyrelsen fandt, at aktivlovens regler om henholdsvis enkeltudgifter og flytning var subsidiaire i forhold til servicelovens regler om nødvendige merudgifter til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

C-9-07: En stærkt handicappet mand, der havde fået bevilget en hjælpeordning efter serviceloven, havde ansat en hjælper ca. 1/2 år efter bevillingen. Han havde søgt om hjælp til dækning af udgifter til både mindre og større håndsrækninger i denne periode efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, ligesom han forud for bevillingen af hjælpeordningen havde søgt om hjælp til håndsrækninger efter merudgiftsbestemmelsen.

Mandens hjælpeordning fandtes alene at dække mindre håndsrækninger såsom praktisk hjælp til almindelig rengøring, hjælp til indkøb og indpakning af gaver, hjælp til ledsagelse m.v. Derimod fandtes ordningen ikke at omfatte større håndsrækninger som snerydning, havearbejde, malerarbejde, vinduespuddning m.v.

Der var ikke hjemmel i servicelovens bestemmelse om hjælpeordning eller i bestemmelsen om merudgiftsydelse til at afholde udgifter til håndsrækninger omfattet af hjælpeordningen i perioden fra bevilling af hjælpeordning til dens iværksættelse.

De udgifter til håndsrækninger, der ikke var omfattet af hjælpeordningen, kunne dækkes efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, hvis betingelserne ellers var opfyldt. Hjælpen skulle i så fald ydes med tilbagevirkende kraft fra ansøgningstidspunktet.

C-19-07: Udgifter til gennemgribende istandsættelse og maling af nyindkøbt hus samt anlæg af have blev ikke anset som nødvendige merudgifter ved den daglige husførelse, da restaureringen ikke var en følge af ansøgers nedsatte funktionsevne.

C-34-07: Forskellen på gennemsnitsprisen på et lejet sommerhus til fire personer og prisen på et lejet sommerhus til seks personer skulle indgå i beregningen af merudgifter til en handicappet. Et sommerhus til seks personer var nødvendigt for at kunne huse den handicappedes 2 hjælpere.

130-10: Udgifter til ekstra varme i de rum, ansøger brugte til toilettet og af- og påklædning, kunne dækkes som nødvendig merudgift. Ansøger var ikke berettiget til at få dækket udgifter til ekstra varme i den øvrige bolig som en nødvendig merudgift.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger på grund af sin nedsatte funktionsevne brugte betydelig længere tid dagligt på toilettet samt af- og påklædning end personer uden muskellidelse. Ansøger opholdt sig derfor betydelig længere tid helt eller delvist afklædt i disse rum. Ankestyrelsen lagde derudover vægt på, at behovet var spredt ud over hele dagen, og der var derfor brug for konstant højere varme i disse rum. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at der ikke var sandsynliggjort en sammenhæng mellem ansøgers funktionsnedsættelse i form af muskelsvind og et behov for generelt øget rumtemperatur i hele boligen.

84-13: Servicelovens bestemmelse om dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse er subsidier i forhold til anden lovgivning. Beboerindskud kan dækkes som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse, hvis indskuddet skyldes den nedsatte funktionsevne, og indskuddet ikke kan dækkes efter anden lovgivning – boligstøtteleven.

Hvis der efter lov om boligstøtte kan bevilges et lån, der er rente- og afdragsfrit i 5 år, kan beboerindskuddet ikke bevilges som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse. Ved låneoptagelsen er der ingen aktuel merudgift.

122-13: Hvis en kommune vil nedsætte en løbende ydelse til merudgifter, i dette tilfælde til husleje, skal den give en fyldestgørende begrundelse for det. Kommunen skal beskrive, hvilke elementer der er lagt vægt på i afgørelsen.

Når kommunen foretager den konkrete vurdering af merudgifter, skal de sammenligne med de udgifter, en ikke-handicappet person på samme alder og i samme livssituation har.

Alder, beskæftigelse, uddannelse og det lokale prisniveau er relevante elementer i den samlede vurdering af udgifter til husleje, der skal sammenlignes med.

Kommunen skal foretage en samlet vurdering af en sammenlignelig situation med en ikke-handicappet på samme alder og i samme livssituation. Alder, beskæftigelse, uddannelse og lokalt prisniveau er elementer, der skal inddrages, da disse er relevante elementer i denne sag om husleje. Henvielse til en specifik alder kan ikke alene være begrundelse for at ændre væsentligt på merudgiftsydelsen. Kommunen skal beskrive, hvilken betydning alderen har for borgerens merudgiftsniveau.

110-15: En kommune skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Forhøjet husleje som følge af nedsat funktionsevne kan dækkes som en nødvendig merudgift.

Behovet for merudgifter vurderes i forhold til ikke-handicappede på samme alder og i samme livssituation.

Flytning begrundet i den nedsatte funktionsevne
Når borgeren er nødt til at flytte fra sin bolig til en dyrere bolig på grund af en nedsat funktionsevne, skal der ved beregningen af merudgifter til husleje tages udgangspunkt i, hvad andre personer uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation har af udgifter til husleje. Beregningen af merudgifterne til husleje skal ikke tage udgangspunkt i de huslejeudgifter som borgeren havde, før borgeren blev nødt til at flytte som følge af sin funktionsnedsættelse.

Alder, beskæftigelse, uddannelse og lokalt prisniveau er elementer, der skal inddrages. Kommunen skal tage udgangspunkt i det lokale prisniveau sted, hvor borgeren boede, før borgeren fik behov for at flytte som følge af sin nedsatte funktionsevne. Kommunen skal sammenholde dette med de udgifter, som borgeren nu har til husleje på grund af sin nedsatte funktionsevne.

Det er kun udgifter til husleje, som ligger ud over det beløb, som andre personer uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation har, som kan dækkes som merudgifter. Det er endvidere alene den huslejeforhøjelse, som skyldes den nedsatte funktionsevne, som kan bevilges som en merudgift.

Flytning som ikke er begrundet i den nedsatte funktionsevne
Når borgeren ville være flyttet fra sin tidligere bolig uanset sin nedsatte funktionsevne, f.eks. når en ung person flytter hjemmefra, kan der alene bevilges merudgifter til husleje, hvis det på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt for borgeren at bosætte sig i en bolig, hvor huslejen er dyrere end hvad andre på samme alder og i samme livssituation uden funktionsnedsættelse betaler.

Alder, beskæftigelse, uddannelse og lokalt prisniveau er elementer, der skal inddrages. Kommunen skal tage udgangspunkt i forholdene det sted, hvor borgeren bosætter sig.

Boligstøtte

Det forhold, at der i reglerne om individuel boligstøtte er særlige regler for beregning af boligstøtte, når borgeren er visiteret til en bolig efter almenboligloven, gør ikke udtømmende op med sådanne personers ret til at modtage tilskud til forhøjede boligudgifter.

28-16: Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne for de merudgifter, som er en konsekvens af funktionsnedsættelsen. De udgifter til håndsrekninger, som andre borgere, uden nedsat funktionsevne på samme alder og i samme livssituation, også har, kan ikke dækkes som merudgifter.

Håndsrekninger

Kommunen skal udmåle merudgifter med udgangspunkt i, at borgeren skal kunne leve som andre borgere på samme alder og i samme livssituation uden funktionsnedsættelse. Dette gælder også, når borgeren flytter til en ny bolig og i den forbindelse søger om merudgifter til håndsrekninger.

Kommunen kan ikke afvise at dække nødvendige merudgifter til håndsrekninger alene med den begrundelse, at borgeren ikke havde udgiften før flytningen, eller at borgeren allerede vidste, at borgeren ikke selv kunne varetage opgaven ved indflytning i en ny bolig. Udgiften skal være en følge af borgerens nedsatte funktionsevne og ikke af boligens stand.

Det er borgeren, der skal sandsynliggøre sin merudgift. Kommunen fastlægger et overslag over de sandsynliggjorte merudgifter.

Kommunen kan henvise til det beløb, som borgeren har oplyst, i det omfang kommunen vurderer, at dette beløb er udtryk for de nødvendige merudgifter til håndsrekninger.

Beløbsniveauet i forhold til håndsrekninger, som f.eks. havearbejde, snerydning, kan også fastlægges ved, at kommunen indhenter priser fra leverandører af hjemmeservice, servicefirmaer eller andre aktører, der kan varetage de nødvendige håndsrekninger.

Kommunen kan henvise til en konkret timesats for almindelige lønninger på området for de bevilgede håndsrekninger, hvis der er en leverandør, der kan udføre hjælpen til timesatsen.

Serviceniveau

Kommunen kan inden for lovens rammer træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer. Dette gælder også ved merudgifter. Et serviceniveau på merudgiftsområdet kan fx foreligge i form af et prisniveau, der fastlægger, hvilket beløb borgeren kan få udbetalt til konkrete opgaver til forskellige håndsrekninger.

Ved ansøgninger om dækning af merudgifter til håndsrekninger, skal kommunen oplyse sagen i forhold til, hvilke nødvendige merudgifter borgeren har til håndsrekninger.

Kommunen kan ikke forudsætte, at det fastsatte prisniveau i serviceniveauet dækker borgerens merudgifter til konkrete hjælpeopgaver, når borgeren oplyser, at merudgiften er større end bevilget efter serviceniveauet. Kommunen må da undersøge, hvilke konkrete merudgifter borgeren har, og sikre sig, at borgeren bliver kompenseret for sine nødvendige merudgifter til fx håndsrekninger.

Et eventuelt serviceniveau skal derfor fraviges, hvis borgerens behov efter en konkret og individuel vurdering nødvendiggør det. Dette vil være tilfældet, hvis borgeren oplyser ikke at kunne få udført håndsrekningen til det fastsatte prisniveau, og kommunen samtidigt ikke konkret kan pege på en løsning af borgerens behov til det fastsatte prisniveau.

Vejledninger

Vi har også anvendt vejledning om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse nr. 10280 af 14. december 2017

- Pkt. 40 om håndsreakninger
- Pkt. 43 om hjælp til betaling af indskud i en anvist lejeboig
- Pkt. 44 om forhøjede huslejeudgifter
- Pkt. 45 om ekstra varmeudgifter

De konkrete afgørelser, der dannede grundlag for de tidlige

Sag nr. 1, tidligere principmeddelelse 110-15, j.nr. 2015-2123-28377

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015 - § 100

Afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over A Kommunes afgørelse truffet den 21. april 2015 samt revurdering af 11. juni 2015 om dækning af merudgifter til husleje.

Resultatet er

-Du har ikke ret til dækning af yderligere merudgifter til husleje.

Det betyder, at vi er enige i kommunens afgørelse, som vi stadfæster.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder, at du ikke kan få dækket yderligere merudgifter til husleje end bevilget af kommunen.

Vi vurderer, at dine merudgifter til husleje ikke skal beregnes ud fra udgifterne til din tidligere bolig, som du flyttede fra som følge af din funktionsnedsættelse.

Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne.

Vi lægger vægt på, at kommunen har indhentet oplysninger om 5 boliger med udgangspunkt i nærområdet, hvor du bor. Dette med henblik på at vurdere, om du har merudgifter til husleje i forhold til andre på samme alder og i samme livssituation som dig, men som ikke har en funktionsnedsættelse.

Der er taget udgangspunkt i en 1- værelses lejlighed på samme størrelse som din bolig. Kommunen har herefter beregnet dine merudgifter til husleje fra 2012 – 2015.

Vi er opmærksomme på, at du havde en bolig, der kostede 2.130 kr. om måneden, som du blev nødt til at flytte fra, som følge af, at du havde fået en betydelig funktionsnedsættelse.

Det følger af bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse (merudgiftsbekendtgørelsen) § 5, at der skal tages udgangspunkt i, hvad andre personer uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation har af udgifter, når det skal vurderes, hvilke udgifter, der kan dækkes efter reglerne om merudgifter.

Alder, beskæftigelse, uddannelse og lokalt prisniveau er elementer, der skal inddrages, når det skal vurderes, hvilke udgifter som personer, uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation, har.

Merudgiftsbekendtgørelsens § 5 beskriver sammenligningsgrundlaget, når merudgifterne til borgere med nedsat funktionsnedsættelse skal beregnes.

Dine merudgifter til husleje skal derfor ikke beregnes ud fra den husleje, som du havde i din tidligere bolig, men ud fra hvad andre på samme alder og i samme livssituation som dig har af udgifter til husleje.

De udgifter, personer i samme livssituation og på samme alder som dig, har til husleje, kan du ikke få dækket som merudgifter.

Vi finder på den baggrund, at kommunens beregning af dine nødvendige merudgifter til husleje ikke skal tilsidesættes.

Sag nr. 2, tidligere principmeddelelse 122-13, j.nr. 2013-8142-04962

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovebekendtgørelse nr. 1093 af 5. september 2013 - § 100

Afgørelse

Afgørelse i din sag om merudgifter til husleje efter serviceloven § 100

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag for at klarlægge, hvilke elementer kommunen må inddrage og lægge vægt på ved nedsættelse af ydelsen, når den har fulgt op på en sag om nødvendige merudgifter.

Resultatet er

-at sagen hjemvises til Kommune X

Det betyder, at Kommune X skal træffe en ny afgørelse.

Vi ændrer således afgørelsen af 29. januar 2013 fra Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen Y.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder, at afgørelsen om at nedsætte din merudgiftsydelse til husleje med 2.000 kr. - fra 6.057 til 4.057 kr. - ikke er tilstrækkelig begrundet. Dette medfører, at det ikke er muligt at se hvilke elementer, der er lagt vægt på i afgørelsen.

Kommune X skal derfor træffe en ny afgørelse om, hvilken udgift til husleje der skal lægges til grund ved beregning af din merudgiftsydelse til husleje.

Vi har lagt vægt på, at ydelser efter § 100 løbende kan tages op til revision af kommunen, og at der er tale om sandsynliggjorte udgifter. Det betyder, at kommunen i skønnet over sandsynliggjorte merudgifter, skal inddrage en række elementer, herunder borgerens oplysninger. Kommunen skal desuden begrunde skønnet, så borgeren kan forstå afgørelsen og indrette sin økonomi herefter.

Kommune X skal i ny afgørelse klarlægge, hvilke elementer, der lægges vægt på. Kommunen skal give en beskrivelse af de elementer, der inddrages.

Kommunen skal foretage en samlet vurdering af en sammenlignelig situation med en ikke-handicappet på samme alder og i samme livssituation. Alder, beskæftigelse, uddannelse og lokalt prisniveau er elementer, der skal inddrages, da disse er relevante elementer i denne sag om husleje.

Alder

En specifik alder alene kan ikke være begrundelse for at ændre væsentligt på merudgiftsydelsen. Kommune X skal beskrive, hvilken betydning din alder har. For eksempel kan de beskrive, at de laver en beregning for et aldersinterval, med en gradvis stigning. Dette kan være en beskrivelse af, at der i årene fra 25-35 år, sker en gradvis stigning i udgiften til husleje.

Beskæftigelse og uddannelse

Kommune X skal se på din konkrete situation med hensyn til beskæftigelse og uddannelse, når de vurderer, hvad din merudgift er i forhold til en ikke handicappet person. Det betyder, at kommunen skal inddrage, at du ikke er i beskæftigelse, og hvad dit uddannelsesniveau er.

Lokalt prisniveau

Kommune X skal i begrundelsen vise klart, hvad det er for et sammenligningsgrundlag, de bruger for at udregne dine merudgifter til husleje. Det betyder, at de skal præcisere, hvilke udgifter til bolig en person på din alder, med samme uddannelses- og beskæftigelsesmæssige baggrund har. For at gøre dette skal de beskrive størrelse, beliggenhed, stand og ejerforhold.

Det vil være relevant at anvende gennemsnitsprisen for et lokalt område. Gennemsnitsprisen udregnes ved at tage et udsnit af relevante boliger i det relevante område. Principperne i boligstøttelovgivningen om luksuriøst udstyr eller beliggenhed, kan anvendes ved udregning af gennemsnitsprisen for at sikre en relevant gennemsnitspris.

Kommune X skal desuden tage dine oplysninger om, at du kan finde en billigere lejlighed i dit nærområde, med i betragtning.

Bemærkninger til klagen

Der er uenighed mellem kommunen og dig, om du selv har valgt at ville bo i huset eller om det er en beslutning truffet sammen med kommunen. Du anfører, at du har aftalt med kommunen, at det er bedst, at du bliver boende og at kommunen, ifølge dig, har lovet ikke at lade din huslejeudgift stige væsentligt.

Hjemvisning af sagen betyder, at Kommune X skal træffe en ny afgørelse. Den nye afgørelse kan godt betyde en stigning i din husleje. Hvis der er sket ændringer i din livssituation, kan disse betyde en ændring af sammenligningsgrundlaget. Dette kan f.eks. være, hvis en kæreste flytter ind, hvis du får børn, arbejde eller starter på en uddannelse. I så fald skal du kontakte Kommune X.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da Det Sociale Nævn traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 29. januar 2013
- Klagen til Ankestyrelsen af 18. februar 2013
- Nævnets genvurdering af 25. februar 2013
- Ankestyrelsens spørgsmål til nævnet af 14. marts 2013
- Nævnets svar af 20. marts 2013

Kommune X traf afgørelse om at nedsætte NNs merudgiftsydelse til husleje fra 6057 kr. til 4057 kr., svarende til en ændring i egen udgift fra 2000 kr. til 4000 kr. per måned.

Det Sociale Nævn stadfæstede kommunens afgørelse.

Det Sociale Nævn har begrundet afgørelsen med, at de ikke finder grundlag for at tilsidesætte kommunens skøn.

NN har klaget over Det Sociale Nævns afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen er det anført, at nævnet og kommunen stadig kun ser på hendes alder.

Det Sociale Nævn har ved genvurdering fastholdt deres afgørelse.

Sag nr. 3, tidligere principmeddelelse C-34-07, j.nr. 3500057-07

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovebekendtgørelse nr. 1117 af 26. september 2007 - § 100

Afgørelse

Ankestyrelsen bemærkede, at dækning af nødvendige merudgifter til den daglige husførelse blev ydet til personer mellem 18 og 65 år med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og at det var en betingelse for at få støtte til dækning af merudgifter, at udgiften var nødvendig og alene skyldtes den nedsatte funktionsevne.

Ankestyrelsen fandt herefter, at merudgifter ved leje af et sommerhus kunne dækkes efter lovens bestemmelse.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at merudgiften skulle beregnes som forskellen mellem prisen på et almindeligt sommerhus til fire personer, familiefaderen som ikke-handicappet ville have lejet og et handicapvenligt sommerhus til seks personer, han som handicappet havde behov for. Ankestyrelsen lagde herved til grund, at han havde oplyst, at han ikke ville have lejet et så stort hus, hvis han ikke skulle have to hjælpere indkvarteret i huset, og at han normalt ville leje huse med fire sovepladser.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at prisen på et almindeligt sommerhus kunne fastsættes som en gennemsnitspris for sommerhuse i den pågældende periode på det pågældende sted. Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at formålet med bestemmelsen var at ligestille den handicappede med ikke handicappede i samme alder og livssituation. Derfor fandt Ankestyrelsen, at individuelle hypotetiske muligheder for at leje et sommerhus på andre vilkår end de sædvanlige ikke nødvendigvis skulle undersøges og indgå i beregningen og kommunens vurdering af sandsynliggjorte udgifter.

Ankestyrelsen hjemviste sagen til kommunen, der skulle træffe ny afgørelse om beregningen.

Sag nr. 4, tidligere principmeddelelse 130-10, j.nr. 3500254-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Afgørelse

Afgørelse i din sag om afslag på merudgifter

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om, hvorvidt du har ret til ekstra varmeudgifter på grund af din funktionsnedsættelse.

Resultatet er

-Du har ret til at få dækket udgifter til ekstra varme som en nødvendig merudgift i det / de rum som du bruger til toilette samt af- og påklædning.

-Du har ikke ret til at få dækket udgifter til ekstra varme som en nødvendig merudgift i din øvrige bolig.

Ankestyrelsen ændrer således den tidligere afgørelse. Du vil høre nærmere fra din kommune, som skal beregne merudgiften som følge af ekstra varme i de rum som du bruger til toilette og af- og påklædning.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder at du er berettiget til merudgifter til ekstra varme i det/de rum som du bruger til toilette samt af- og påklædning.

Vi har lagt til grund, at du bruger 4-5 timer dagligt på bad, toilette samt af- og påklædning. Vi har endvidere lagt til grund at behovet spreder sig over hele dagen, og du har derfor behov for en konstant højere varme i de/disse rum.

Vi har lagt vægt på, at du bruger betydelig længere tid dagligt på toilette samt af- og påklædning end personer uden muskellidelse gør. Du opholder dig derfor betydelig længere tid helt eller delvis afklædt i de rum hvor dette foregår.

Ankestyrelsen finder derfor, at du er berettiget til merudgifter til ekstra varme i det /disse rum, da årsagen til at du opholder dig i længere tid helt eller delvis afklædt skyldes din nedsatte funktionsevne.

Ankestyrelsen finder ikke, at du er berettiget til merudgifter til ekstra varme i din boligs øvrige rum, da udgiften hertil ikke skønnes at være en nødvendig følge af din nedsatte funktionsevne.

Vi har lagt vægt på, at det ikke er sandsynliggjort at der er en sammenhæng mellem din funktionsnedsættelse i form af muskelsvind Duchennes og øgning af rumtemperaturen.

Ankestyrelsen har i vurderingen lagt vægt på, at der foreligger flere undersøgelser, hvor man har undersøgt energiomsætningen i hvile hos patienter med muskelsvind, og der er fundet resultater der både ligger over, under og på samme niveau som hos patienter uden sygdommen.

Vi har endvidere lagt vægt på, at selv hos personer uden muskeldystrofi vil der være meget store variationer i graden af kuldkæthed.

Det findes således ikke sandsynliggjort, at du har behov for højere rumtemperatur i boligens øvrige rum på grund af din funktionsnedsættelse.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da vi første gang traf afgørelse i sagen
- Vores tidligere afgørelse af 16. oktober 2007
- Ombudsmandens henvendelse til Ankestyrelsen af 27. maj 2008
- Ankestyrelsens meddelelse om genoptagelse af 29. maj 2009

Ankestyrelsens lægekonsulent har vejledt om de lægelige spørgsmål i sagen.

Sag nr. 5, tidligere principmeddelelse C-37-04, j.nr. 3500210-04

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004 - § 84, stk. 1
- Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 100

Afgørelse

Ankestyrelsen fandt, at udgifter til ekstra varme i sommerhus og til vedligeholdelse af sommerhus ikke skulle indgå i beregningen af kvindens merudgiftsydelse.

Begrundelsen for afgørelsen var for så vidt angik udgiften til ekstra varme i sommerhus, at denne udgift ikke fandtes at være en følge af kvindens nedsatte funktionsevne.

Ankestyrelsen lagde vægt på kvindens oplysninger til sagen om, at hun sjældent havde varme på i sin helårsbolig om sommeren. Videre havde hun oplyst, at det var koldere ved kysten, især morgen og aften, og et sommerhus var heller ikke så godt isoleret som et helårshus.

Ankestyrelsen fandt på baggrund heraf, at de ekstra varmeudgifter ikke primært skyldtes kvindens behov for ekstra varme som følge af hendes funktionsnedsættelse. Ikke-handicappede på samme alder og i samme livssituation som hende fandtes således med al sandsynlighed at ville have lignende udgifter til ekstra varme i sommerhus.

Vedrørende udgiften til vedligeholdelse af sommerhus var begrundelsen for afgørelsen, at denne udgift i kvindens tilfælde ikke fandtes at være en nødvendig merudgift i lovens forstand.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at kvinden ud over sommerhuset rådede over en helårsbolig, og at hun hovedsageligt benyttede sommerhuset til ferier. Det fremgik videre, at hun og familien havde mulighed for at holde ferie m.v. på anden vis, f.eks. i form af udlandsrejser.

Ankestyrelsen fandt herefter, at det, således som kvindens samlede situation var beskrevet, ikke var nødvendigt for hende at have et sommerhus.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse.

Sag nr. 6, tidligere principmeddelelse C-53-05, j.nr. 2000337-05

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 1009 af 24. oktober 2005 - § 85
- Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 906 af 26. september 2005 - § 84
- Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 100

Afgørelse

Ankestyrelsen fandt, at aktivlovens §§ 81 og 85 om henholdsvis enkeltudgifter og flytning var subsidiaire i forhold til servicelovens § 84 om nødvendige merudgifter.

Begrundelsen herfor var, at formålet med servicelovens § 84 var at hjælpe personer, der havde et handicap. Ankestyrelsen fandt, at dette måtte anses for at være en specialbestemmelse i forhold til aktivlovens §§ 81 og 85, hvor formålet mere generelt var at hjælpe personer, der ikke kunne forsørge sig selv.

Ankestyrelsen fandt derfor, at kvindens ansøgning om hjælp til boligindskud skulle behandles efter servicelovens § 84, idet ansøgningen tog udgangspunkt i hendes handicap.

Ankestyrelsen fandt, at dette synspunkt var i overensstemmelse med kompensationsprincippet i sociallovgivningen, hvorefter personer med handicap i videst muligt omfang skulle kompenseres for følgerne af deres nedsatte funktionsevne.

I Ankestyrelsens overvejelser var indgået en udtalelse fra Socialministeriet, hvoraf fremgik, at det var ministeriets opfattelse, at de handicapkompenserende bestemmelser gik forud for aktivlovens §§ 81 og 85. Efter ministeriets opfattelse skulle kommunen dermed først vurdere, om en person med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne opfyldte betingelserne i servicelovens § 84. Hvis personen ikke opfyldte betingelserne for merudgiftsydelse efter servicelovens § 84, kunne kommunen derefter vurdere, om der i stedet kunne ydes hjælp efter aktivlovens bestemmelser.

Ankestyrelsen fandt samtidig, at afgørelsen var i overensstemmelse med principperne i SM C-6-02, hvor Ankestyrelsen fandt, at ansøgeren var berettiget til hjælp til betaling af indskud i lejebolig som en merudgift ved forsørgelsen, jf. servicelovens § 84, stk. 1.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

Sag nr. 7, tidligere principmeddelelse 84-13, j.nr. 5200854-13

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2021 - § 100
- Lov om individuel boligstøtte - lovbekendtgørelse nr. 218 af 18. januar 2013 - §§ 55, § 56 og § 58

Afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om afklaring af, om udgifter til beboerindskud til en ny lejebolig kan være omfattet af servicelovens § 100 om merudgiftsydelse, når flytningen skyldes nedsat funktionsevne samt afgørelse om afklaring af, hvordan forholdet mellem servicelovens § 100 og boligstøttelovens muligheder for at opnå et lån til betaling af beboerindskud er i en sådan situation.

Resultatet er

-Du er på de foreliggende oplysninger ikke berettiget til at få dækket dit beboerindskud som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse.

Det betyder, at du skal ansøge om et lån til beboerindskud, inden der kan tages stilling til, om du er berettiget til beboerinskuddet som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse.

Vi er således kommet til samme resultat som Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen Y.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder, at du aktuelt ikke er berettiget til et beboerindskud som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse.

Vi har lagt vægt på, at du først skal søge om at få et rente- og afdragsfrit lån til beboerinskuddet efter lov om individuel boligstøtte.

Vi har ved denne vurdering lagt til grund, at der ikke kan ydes støtte efter servicelovens § 100, hvis støtten kan dækkes efter anden lovgivning.

Ankestyrelsen finder ikke, at et lån til beboerindskud efter boligstøtteloven kan anses som en nødvendig merudgift ved den daglige livsførelse. Vi finder ikke, at der ved låneoptagelsen til et rente- og afdragsfrit lån opstår en aktuel merudgift ved den daglige livsførelse.

Vi finder også, at et beboerindskud kan være en nødvendig merudgift ved den daglige tilværelse, hvis beboerinskuddet skyldes den nedsatte funktionsevne, og der ikke kan optages et rente- og afdragsfrit lån.

Vi har lagt til grund, at det efter boligstøtteloven påhviler kommunalbestyrelsen, at yde lån til betaling af beboerindskud i lejligheder ud fra en vurdering af ansøgers økonomiske og personlige forhold. Lånet er rente- og afdragsfrit i 5 år. Herefter tilbagebetales lånet over en 5 eller 10 årig periode. Kommunalbestyrelsen har dog mulighed for at bevilge forlængelse af den rente og afdragsfri periode, når låntagerens hustandsindkomst og økonomiske forhold i særlig grad taler herfor.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at de muligheder der er i boligstøtteloven for optagelse af rente og afdragsfrie lån skal udnyttes før, der kan tages stilling til om ydelsen kan bevilges som en merudgift.

Ved denne vurdering har vi lagt vægt på, at servicelovens bestemmelser om merudgifter ikke kan anvendes, hvis udgiften kan dækkes efter andre lovbestemmelser.

Bemærkninger til klagen

Center for Rygmarvsskade har oplyst, at den del af afgørelsen fra Det Sociale Nævn, som handlede om beboerindskud i ny bolig, var principiel.

Det Sociale Nævn havde lagt vægt på, at det var en betingelse, at merudgiften ikke kunne dækkes efter anden lovgivning. Kommunens afgørelse var derfor stadfæstet, og du kunne søge et boliglån i henhold til boligstøtteloven. Der var henvist til lex specialis princippet.

Da begrundelsen for flytningen var din skade og efterfølgende funktionsnedsættelse, måtte beboerinskuddet i den nye bolig betragtes som en merudgift. Ansøgning om hjælp til beboerindskud tog udgangspunkt i funktionsnedsættelsen. Du var ikke flyttet fra din lejlighed på 2. sal, hvis du havde haft sin fulde førlighed.

Vi henviser til begrundelsen for afgørelsen.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

-De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
-nævnets afgørelse af 20. august 2012
-Klagen til Ankestyrelsen af 13. september 2012
-nævnets genvurdering

A Kommune traf den 19. marts 2012 afgørelse om, at ansøgning om indskud til almennyttig bolig ikke kunne behandles efter servicelovens § 100, da servicelovens § 100 var subsidieret boligstøtteloven. Indskud skulle derfor søges som beboerindskudslån.

Kommunen henviste til, at Ankestyrelsen fandt, at der ikke kunne tages stilling til, om beboerindskud kunne bevilges efter servicelovens § 100, før muligheden for at søge beboerindskudslån efter boligstøtteloven var undersøgt.

Du var blevet telefonisk orienteret om, at ansøgningsskema kunne rekvireres via A Bolig, hvilket kommunen gerne ville være behjælpelig med, hvis du ønskede dette.

Kommunen gjorde endvidere gældende, at det var en forudsætning for at få dækket et enkelttilskud, at der allerede var en løbende bevilling efter servicelovens § 100, jfr. Vejledningen nr. 5 til Serviceloven pkt. 93.

Da du ikke havde en løbende bevilling, kunne der derfor ikke ydes tilskud til flytteudgifter og 1 måneds husleje med det ansøgte beløb kr. 4.933. Den årlige merudgift skulle overstige bagatelgrænsen på kr. 6.000 årligt, før der kunne udbetales merudgiftsydelse med grundbeløbet. Dette var ikke tilfældet.

Nævnet tiltrådte ved afgørelse af 20. august 2012 kommunens afgørelse vedrørende beboerindskud.

Nævnet vurderede, at der ikke kunne tages stilling til, om du var berettiget til dækning af beboerindskud efter merudgiftsreglerne før muligheden for at søge beboerindskudslån efter boligstøtteloven er undersøgt.

Nævnet hjemviste sagen til kommunen til fornyet behandling vedrørende merudgiftsydelse til husleje m.v.

Nævnet vurderede, at der ikke på det foreliggende grundlag kunne tages stilling til, om du havde nødvendige merudgifter over beløbsgrænsen som følge af din funktionsnedsættelse.

Nævnet lagde vægt på, at kommunen havde vurderet, at du var omfattet af personkredsen og havde ikke særskilt efterprøvet dette.

Nævnet lagde også til grund, at flytningen var nødvendig som følge af din funktionsnedsættelse.

Nævnet lagde vægt på, at det fremgik af servicelovens § 100, at det var en betingelse for dækning som merudgift, at merudgiften ikke kunne dækkes efter anden lovgivning.

Nævnet lagde vægt på, at det efter boligstøtteloven påhvilede kommunalbestyrelsen, at yde lån til betaling af beboerindskud ud fra en vurdering af ansøgers økonomiske og personlige forhold. Lånet var rente- og afdragsfrit i 5 år, hvorefter lånet som udgangspunkt skulle tilbagebetales. Der var dog hjemmel til at forlænge den rente- og afdragsfrie periode, hvis ansøgerens husstandsindkomst og økonomiske forhold i særlig grad talte derfor.

Nævnet lagde også vægt på, at du var henvist til at søge beboerindskudslån, men havde fravalgt dette.

Nævnet lagde vægt på, at det ikke fremgik af sagen, om den dobbelte husleje på 3.433 kr. var udgiften til den forhenværende eller den nye bolig.

Nævnet fandt, at den dobbelte husleje skulle beregnes ud fra udgifterne til den nye bolig.

Det fremgik af pkt. 313 i vejledning om hjælpemidler, biler, boligindretning mv., at hvis ansøger skulle kompenseres for dobbelte boligudgifter, skulle kompensationen udregnes således, at ansøgeren alene skulle betale boligudgifter svarende til de boligudgifter, ansøgeren betalte i sin tidligere bolig.

Det fremgik ikke, om du havde fået højere udgifter til husleje, eller om du havde andre merudgifter ud over de ansøgte.

Center for Rygmarvsskade har klaget over nævnets afgørelse.

Der blev i klagen henvist til Principafgørelse C-6-02 og C-53-05.

Nævnet har ved genvurderingen bemærket, at afgørelse i C-6-02 handlede om afgrænsningen mellem merudgiftsbestemmelsen og reglerne om hjælp til anskaffelse af ny bolig. Principafgørelsen tog således ikke stilling til beboerindskud efter boligstøtteloven.

Vedrørende henvisningen til C-53-05 bemærkede nævnet, at afgørelsen ikke omhandlede afgrænsning af merudgiftsreglerne i forhold til boligstøtteloven, men i stedet afgrænsningen i forhold til aktivlovens regler om enkelttydelser. Principafgørelsen tog således ikke stilling til beboerindskud efter boligstøtteloven.

Nævnet henviste til en ikke offentliggjort afgørelse fra Ankestyrelsen af 2. juni 2009, hvor Ankestyrelsen udtalte følgende: "Der kan ikke tages stilling til, om beboerindskud kan bevilges efter servicelovens § 100, før muligheden for at søge beboerindskudslån efter boligstøtteloven er undersøgt."

Sag nr. 8, tidligere principmeddelelse 28-16, j.nr. 2015-2123-59377

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015 - § 100

Afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over A Kommunes afgørelse truffet den 3. november 2015 om udmåling af merudgifter til håndsækninger.

Resultatet er

-Du har ret til dækning af udgifter til håndsækninger til havearbejde og snerydning som merudgift.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse. Kommunen skal beregne dine nødvendige merudgifter hertil.

-Kommunen skal behandle din sag igen om dækning af merudgifter til øvrige nødvendige håndsækninger.

Det betyder, at vi hjemviser den del af sagen, som vedrører beregning af øvrige merudgifter til ny behandling og afgørelse i kommunen. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal, inden den træffer en ny afgørelse, indhente oplysninger, der konkret godtgør, hvilke merudgifter, du har til håndsækninger.

Kommunen vil kontakte dig.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen lægger til grund for afgørelsen, at du er omfattet af personkredsen for merudgifter.

Håndsækninger til have og snerydning

Vi vurderer, at andre borgere uden funktionsnedsættelse, men på samme alder og i samme livssituation som dig, også har en bolig med have.

Vi lægger vægt på din alder og dine indkomstforhold, herunder at du har råd til at bo i et hus med have. Det må antages som værende normalt for andre på din alder, i det område hvor du bor, at bo i en bolig med have.

Vi vurderer endvidere, at du har nødvendige merudgifter til vedligeholdelse af din have samt til snerydning.

Vi lægger vægt på, at du har et hus med en have, som du på grund af din nedsatte funktionsevne ikke kan vedligeholde, ligesom du ikke kan varetage snerydning ved din ejendom. Vi vurderer, at andre personer på din alder og i din livssituation uden funktionsnedsættelse selv vil kunne varetage overnævnte opgaver.

Du har derfor merudgifter til vedligeholdelse af have og snerydning, der er en følge af din nedsatte funktionsevne, som du skal kompenseres for.

Det følger af servicelovens bestemmelse om merudgifter, at kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Vi er opmærksomme på, at du er flyttet fra en handicapvenlig bolig til en bolig, hvor du nu har udgifter til håndsørkninger til have og snerydning.

Formålet med bestemmelsen om dækning af merudgifter, er, at borgeren skal kunne leve som andre borgere på samme alder og i samme livssituation uden funktionsnedsættelse. Formålet er således at yde kompensation til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne for de merudgifter, som er en konsekvens af funktionsnedsættelsen (kompensationsprincippet).

Du skal derfor støttes i overensstemmelse med formålet med bestemmelsen.

Det fremgår videre af principafgørelse 213-09, at det ikke er et kriterium for bevilling af merudgifter, at ansøger vælger en særlig handicapvenlig bolig.

Vi vurderer derfor, at kommunen ikke kan afvise at dække dine merudgifter til håndsørkninger alene med den begrundelse, at du allerede vidste, at du ikke selv ville kunne varetage de ansøgte hjælpeopgaver ved indflytning til din bolig.

Kommunen skal træffe en ny afgørelse, hvor kommunen beregner dine nødvendige merudgifter til have og snerydning.

Du kan alene få dækket merudgifter, som skyldes din nedsatte funktionsevne.

Det vil sige, at i det omfang at du også ville have haft udgiften til de ansøgte opgaver til havearbejde og snerydning selv uden din funktionsnedsættelsen, kan du ikke få dækket denne udgift som merudgift.

Udmåling af merudgifter

Vi vurderer, at kommunen ved bevilling af merudgifter til håndsørkninger til øvrige forhold f.eks. skift af el-pære ikke har indhentet oplysninger, der kan klargøre, hvilke nødvendige merudgifter, du har til håndsørkninger.

Kommunen har udmålt bevillingen af merudgifter til håndsørkninger ud fra, at håndsørkninger betragtes som en hjælpende hånd, og at disse opgaver kan udføres af bekendte, venner m.v., og at betaling herfor kan ske ved f.eks. vin, chokolade til en værdi af 100 kr. i timen. Du oplyser i den forbindelse, at du ikke ønsker at ulejlige dine venner.

Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at når der træffes afgørelser der beror på et skøn, må der ikke opstilles kriterier, der begrænser eller udelukker skønnet.

Vi finder, at kommunens udmåling af udgiften til håndsørkninger til 100 kr. i timen, kan have den konsekvens, at du ikke bliver afhjulpel i forhold til konsekvenserne af din funktionsnedsættelse, hvilket er i strid med kompensationsprincippet.

Kommunen skal derfor indhente oplysninger, der konkret sandsynliggør dine merudgifter til håndsækninger. Kommunen kan anmode dig om at medvirke til sagens oplysning, herunder i forhold til at udarbejde et overslag over dine nødvendige merudgifter til håndsækninger.

Kommunen kan også indhente priser fra leverandører af hjemmeservice, servicefirmaer eller andre aktører, der kan varetage de nødvendige håndsækninger med henblik på at godtgøre dine nødvendige merudgifter til håndsækninger.

Kommunen kan henvise til en konkret timesats for almindelige lønninger på området for de bevilgede håndsækninger, hvis der er en leverandør, der kan udføre hjælpen til timesatsen.

Vi bemærker, at hjælp til vinduespudding kan være en nødvendig merudgift, ligesom opgaven er nævnt i vejledningen om nødvendige merudgifter i dagligdagen, som en håndsækning, der kan bevilges merudgifter til. Kommunen skal derfor bevilge nødvendige merudgifter hertil, såfremt du ikke kan varetage opgaven.

Kommunen skal herefter træffe en ny afgørelse om udmåling af merudgifter, hvor kommunen konkret godtgør, at du kan få varetaget de nødvendige håndsækninger via kommunens bevilling. Kommunen skal angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, og de væsentligste faktiske oplysninger, som ligger til grund for afgørelsen.

Hvis du ikke er enig i afgørelsen kan du klage igen efter de almindelige klageregler.

Sag nr. 8 fortsat, tidligere principmeddelelse 28-16, j.nr. 2016-2123-06382

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovebekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015 - § 100

Afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over B Kommunes afgørelse truffet den 15. december 2015.

Resultatet er

-Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling og afgørelse i kommunen. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal undersøge dine merudgifter til håndsækninger.

Kommunen vil kontakte dig.

Vi kritiserer, at kommunen har begået fejl i sagsbehandlingen ved ikke at indhente de oplysninger, som vi ved tidligere afgørelse har bedt kommunen om at indhente med henblik på at oplyse sagen. Se nærmere under afsnittet bemærkninger til kommunens sagsbehandling.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder, at kommunen ikke kunne træffe afgørelse i sagen om merudgifter til håndsækninger, da sagen er utilstrækkeligt oplyst.

Vi vurderer, at kommunen ikke – som anmodet i vores afgørelse af 3. november 2014 – har indhentet de fornødne oplysninger, der kan godtgøre, hvilke udgifter, som du konkret har eller har haft til håndsækninger. Kommunen har derfor ikke oplyst sagen i tilstrækkeligt omfang.

Vi lægger særlig vægt på, at du oplyser, at du i anden sammenhæng har betalt 385 kr. i timen for håndværkere. Kommunen har bevilget dig 117 kr. i timen til dækning af dine merudgifter til håndsækninger. Du er derfor ikke enig i kommunens vurdering af støttebehovet.

Kommunen skal efter bestemmelsen om merudgifter i serviceloven yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Udmåling af tilskuddet sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte, jf. merudgiftsbekendtgørelsens § 6.

Vi er opmærksomme på, at kommunen henviser til sit serviceniveau, hvorefter merudgifterne til håndsækninger dækkes efter FOAs overenskomst løntrin 11.

Kommunen kan inden for lovens rammer træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer. Dette gælder også ved merudgifter.

Vi finder dog, at kommunen ikke kan beregne merudgifter til håndsækninger alene med henvisning til kommunens serviceniveau, når du har oplyst, at dine merudgifter hertil er større end forudsat i serviceniveauet.

Dette fordi, at kommunen ikke har fremført objektive oplysninger, fx tilbud fra leverandører der kan varetage de ansøgte hjælpeopgaver, der godtgør, at du kan få dækket dine nødvendige merudgifter til håndsækninger med den bevilgede støtte efter servicestandarden.

Ved ansøgninger om dækning af merudgifter til håndsækninger, skal kommunen oplyse sagen i forhold til hvilke nødvendige merudgifter, som borgeren har til håndsækninger.

Kommunen må undersøge, hvilke konkrete merudgifter du har, og sikre sig, at du bliver kompenseret for dine nødvendige merudgifter til håndsækninger.

Vi finder, at kommunen ikke har godtgjort, at du kan få den nødvendige hjælp med den bevilling af merudgifter, som du har modtaget, herunder at du kan ansætte hjælpere til at udføre de konkrete hjælpeopgaver.

Hvad skal kommunen nu

Kommunen skal indhente oplysninger, der konkret godtgør dine merudgifter til håndsækninger. Kommunen kan anmode dig om at medvirke til sagens oplysning.

Kommunen kan også indhente priser fra leverandører af hjemmeservice, servicefirmaer eller andre aktører, der kan varetage de nødvendige håndsækninger med henblik på at godtgøre dine nødvendige merudgifter til håndsækninger.

Kommunens serviceniveau skal fraviges, hvis dine forhold efter en konkret og individuel vurdering nødvendiggør det. Dette vil være tilfældet, hvis du oplyser ikke at kunne få udført håndsækningen til det fastsatte prisniveau, og kommunen samtidigt ikke konkret kan pege på en løsning af dit hjælpebehov til det fastsatte prisniveau.

Vi er enige med kommunen i, at udgiften til professionelt uddannet arbejdskraft ikke i sig selv kan anses for at være en nødvendig merudgift, da det afgørende er, at dit behov for hjælp bliver dækket.

Kommunen skal dog pege på et andet konkret tilbud, hvor du kan få hjælp til at varetage de opgaver, som du er bevilget støtte til.

Kommunen skal herefter træffe en ny afgørelse om udmåling af merudgifter, hvor kommunen konkret godtgør, at du kan få varetaget de nødvendige håndsækninger via kommunens bevilling. Kommunen skal angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, og de væsentligste faktiske oplysninger, som ligger til grund for afgørelsen.

Bemærkninger til kommunens sagsbehandling

Den 3. november 2014 afgjorde vi, at kommunen enten skulle indhente overslag fra firmaer, der varetager de pågældende opgaver, eller på anden måde objektivt begrunde den fastsatte takst.

Vi finder det kritisabelt, at kommunen ikke har efterkommet dette ved kommunens nye afgørelse. Kommunen har ikke indhentet objektive oplysninger, der kan godtgøre hvad dine merudgifter er til håndsregninger til rengøring af bil, vinduespuddning, snerydning og havearbejde.

Vi bemærker endvidere, at kommunen først ved sin revurdering af 6. januar 2016 tager stilling til beregningen af merudgifter til håndsregninger.

Sag nr. 9, tidligere principmeddelelse C-15-05, j.nr. 3500320-04

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 280 af 5. april 2005 - § 84

-Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 100

Afgørelse

Ankestyrelsen fandt, at ansøgeren ud fra en konkret vurdering var berettiget til dækning af udgifter til arbejds løn til malerarbejde i sin lejlighed og til reparationer i forbindelse med dette arbejde.

Begrundelsen var, at det er en betingelse for at få hjælp efter § 84, at der er tale om nødvendige merudgifter som følge af den nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne hos ansøgeren. Behovet vurderes i forhold til ikke-handicappede på samme alder og i samme livssituation. Udgifter, som den pågældende selv ville have afholdt, hvis der ikke havde foreligget særlige omkostninger ved den daglige livsførelse på grund af den nedsatte funktionsevne, skulle afholdes af den pågældende selv.

Merudgifterne skulle være sandsynliggjorte, for at der kunne ydes hjælp efter bestemmelsen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der i bemærkningerne til lovforslaget til § 84, LF 137 00/01, som eksempel på, hvilke ydelser merudgiftsydelsen skal dække, er nævnt nødvendige håndværkerudgifter.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at det ansøgte malerarbejde og reparationerne i forbindelse hermed ud fra det oplyste måtte betragtes som en nødvendig renovering af ansøgerens lejlighed og på, at ansøgeren efter det oplyste ikke selv ville kunne udføre arbejdet.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at ansøgeren ud fra de foreliggende oplysninger var alene og ikke havde en ægtefælle eller samlever, der kunne påtage sig arbejdet.

Ankestyrelsen lagde endelig lagt vægt på, at der efter det oplyste ikke var en vedligeholdelseskonto for lejligheden, hvoraf udgiften ville kunne afholdes.

Under hensyn til ovenstående fandt Ankestyrelsen, at udgiften til arbejds løn til maling af lejligheden og reparation i forbindelse med malerarbejdet konkret var en nødvendig merudgift.

Sag nr. 10, tidligere principmeddelelse C-19-07, j.nr. 3500723-06

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007 - § 100, stk. 1

Afgørelse

Ankestyrelsen fandt, at den unge mand ikke havde ret til hjælp til dækning af udgifterne til istandsættelse og maling og havearbejde i forbindelse med hans nyindkøbte hus efter servicelovens bestemmelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Begrundelsen for afgørelsen var, at de ansøgte udgifter til istandsættelse og maling og havearbejde ikke fandtes at være nødvendige merudgifter ved den unge mands daglige livsførelse, og at udgifterne ikke var en konsekvens af hans nedsatte funktionsevne.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at behovet for hjælp til dækning af merudgifter ifølge bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse skulle vurderes i forhold til ikke-handicappede på samme alder og i samme livssituation samt på det inden for socialretten gældende kompensationsprincip. Ifølge dette princip, skal personer med nedsat funktionsevne i videst muligt omfang kompenseres for de merudgifter, der følger af den nedsatte funktionsevne.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det hus, som den unge mand havde købt, efter det oplyste var i en sådan stand, at det skulle restaureres gennemgribende forud for hans indflytning under alle omstændigheder. Restaureringen skyldtes således ikke hans funktionsnedsættelse.

Endelig lagde Ankestyrelsen vægt på, at erhvervelse af et hus i denne tilstand ikke var påkrævet, og at udgifterne til renovering således ikke kunne anses for nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

På denne baggrund fandt Ankestyrelsen ikke grundlag for at pålægge kommunen at yde hjælp til de ansøgte udgifter til istandsættelse og maling og havearbejde.

Ankestyrelsen noterede sig samtidig, at kommunen havde givet hjælp til indretning af badeværelse og anlæg af fliser efter reglerne om boligindretning.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

Den hjælp, som den unge mand eventuelt havde modtaget på baggrund af nævnets afgørelse, skulle ikke tilbagebetales.

Sag nr. 11, tidligere principmeddelelse C-9-07, j.nr. 3500229-06

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

-Lov om social service - lovebekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007 - § 96, stk. 1

Afgørelse

Ankestyrelsen fandt, at ikke alle de ansøgte håndsregninger kunne anses som omfattet af mandens hjælpeordning.

Ankestyrelsen hjemviste derfor sagen til kommunen til ny behandling og afgørelse vedrørende den del af mandens udgifter til håndsregninger, som ikke var omfattet af hans hjælpeordning.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at manden ikke havde ret til hjælp til dækning af udgifterne til de håndsregninger, som var omfattet af hans hjælpeordning.

Begrundelsen for afgørelsen om, at ikke alle de ansøgte håndsregninger var omfattet af mandens hjælpeordning var, at hjælpeordningen alene fandtes at dække mindre håndsregninger.

Begrundelsen for afgørelsen vedrørende den del af mandens udgifter til håndsregninger, som ikke var omfattet af hans hjælpeordning, var, at hjælp til merudgifter ved den daglige livsførelse til håndsregninger blev ydet med virkning fra ansøgningstidspunktet.

Begrundelsen vedrørende den del af mandens udgifter til håndsækninger, som var omfattet af hans hjælpeordning, var, at der ikke var hjemmel i servicelovens bestemmelse om hjælpeordning eller i bestemmelsen om merudgiftsydelse til at afholde udgifter til håndsækninger i perioden fra bevilling af hjælpeordning til dens iværksættelse.

Ankestyrelsen lagde ved vurderingen af, at ikke alle de ansøgte håndsækninger var omfattet af mandens hjælpeordning vægt på formålet med hjælpeordningen, således som dette var beskrevet i ordlyden af servicelovens bestemmelse herom. Formålet var herefter at yde tilskud til ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på en vejledende udtalelse fra Socialministeriet, hvoraf bl.a. fremgik, at hjælpeordningen kunne kombineres med andre hjælpeforanstaltninger, f.eks. personlig hjælp, omsorg og pleje.

Ankestyrelsen fandt på denne baggrund, at servicelovens hjælpeordning omfattede mindre håndsækninger såsom praktisk hjælp til almindelig rengøring, hjælp til indkøb og indpakning af gaver, hjælp til ledsagelse m.v. Derimod fandtes ordningen ikke at omfatte større håndsækninger som snerydning, havearbejde, malerarbejde, vinduespuddning m.v.

Ankestyrelsen lagde vedrørende mandens udgifter til håndsækninger, som ikke var omfattet af hjælpeordningen, vægt på, at det i SM C-22-06 var fastslået, at en bevilling til dækning af merudgifter ved den daglige livsførelse skulle ske fra ansøgningstidspunktet.

Kommunen skulle på denne baggrund vurdere mandens sag på ny og i den forbindelse ud fra ovenstående retningslinjer tage stilling til, hvilke af de håndsækninger, som han søgte om hjælp til, der ikke var omfattet af hans hjælpeordning. Disse håndsækninger ville han, såfremt de øvrige betingelser i servicelovens merudgiftsbestemmelse var opfyldt, kunne få hjælp til som merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vedrørende de udgifter til håndsækninger, som var omfattet af mandens hjælpeordning, lagde Ankestyrelsen vægt på, at tilskud efter servicelovens bestemmelse om hjælpeordning efter ordlyden af bestemmelsen forudsatte, at der var ansat en hjælper.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det var en betingelse for at få hjælp efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, at hjælpen ikke kunne ydes efter andre bestemmelser i serviceloven.

Ankestyrelsen fandt på denne baggrund, at det ikke kunne antages at have været hensigten med servicelovens merudgiftsbestemmelse, at den skulle dække den hjælp, der allerede var bevilget, men endnu ikke etableret, efter andre bestemmelser i serviceloven.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

År for udstedelse

2022

Dato for underskrift

29.06.2022

Offentliggørelsesdato

30.06.2022

Status: Gældende

Paragraf

§ 100,

Lovområder

Serviceoven,

Emner

Udmåling, Bolig, håndsækninger, Merudgifter,

Journalnummer 21-6385

3 relaterede principmeddelelser

28.05.2014

Ankestyrelsens principafgørelse 31-14

Allergi, Bivirkninger, Prisforskel, Nødvendige merudgifter, Kopimedicin

Ved beregning af sandsynliggjorte merudgifter til medicin skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om udgiften til et originalpræparat er nødvendig, eller om den billigere kopimedicin kan dække borgerens behov. I den konkrete sag var der hver...

11.07.2013

Ankestyrelsens principafgørelse C-37-05

Merudgifter til voksne, Funktionsevnevurdering, Diætkost, Insulinkrævende diabetes

I forbindelse med vurderingen af funktionsevnen hos insulinkrævende diabetikere skulle bekendtgørelsen om metode for god sagsbehandling ved vurdering af nedsat funktionsevne som grundlag for tildeling af handicapkompenserende ydelser efter servicelov...

10.07.2013

Ankestyrelsens principafgørelse 161-11

Nødvendig behandling, Merudgifter, Kanylebokse

Udgifter til kanylebokse til bortskaffelse af brugte kanyler kan ikke dækkes efter reglerne om nødvendige merudgifter. Ankestyrelsen fandt, at udgifter til kanylebokse må betragtes som en omkostning, der er forbundet med brugen af kanyler. Der er der...

Ring: 33 41 12 00 mandag-torsdag kl. 9-15, fredag kl. 9-12

Adresse: Ankestyrelsen, 7998 Statsservice

Mail: ast@ast.dk

Sikker mail: sikkermail@ast.dk

[Tilgængelighedserklæring](#)

